

Jmt. Mdt.
30 APR. 2008

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO

29 APR. 2008

JOURNAL NR.

RA-2006-120-0033

BEDES ANFORT VED SVARSKRIVELSER

+ bilag

SAGSBEHANDLER: KSM

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Ved brev af 6. oktober 2006 har Justitsministeriet anmodet Rigsadvokaten om at udarbejde en redegørelse vedrørende afgørelser i sager om forbrydelser begået med baggrund i offerets race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering samt en redegørelse vedrørende afgørelser i sager om overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v. Det er efterfølgende aftalt med Justitsministeriet, at der udarbejdes en samlet redegørelse, som også omfatter sager om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 7.

I den anledning vedlægges en redegørelse om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 6 og 7, samt sager om overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v.

Om resultatet af undersøgelsen henvises til redegørelsen.

Jørgen Steen Sørensen

Akt.nr. 3

Justitsministeriet
Politikontoret

2005 NR. 945-0287

**Redegørelse om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 6 og nr. 7,
samt sager om overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v.**

1. Indledning

Ved skrivelse af 11. januar 2006 anmodede Justitsministeriet Rigsadvokaten om ved udgangen af 2007 at aflevere en redegørelse om anvendelse af bestemmelsen i straffelovens § 81, nr. 7, der blev indsat i straffeloven ved lov nr. 1400 af 21. december 2005 (Skærpede regler om strafudmåling for forbrydelser begået med baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat). Lovændringen trådte i kraft den 23. december 2005.

Det var i bemærkningerne til lovforslaget forudsat, at Rigsadvokaten ville følge lovens praktiske ud-møntning i en periode.

Som led i implementeringen af regeringens integrationsplan af 11. maj 2005 og regeringens aftale af 17. juni 2005 med Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne – ”En ny chance til alle” – anmodede Justitsministeriet ved skrivelse af 6. oktober 2006 endvidere Rigsadvokaten om at etablere en indberetningsordning vedrørende afgørelser i sager om forbrydelser begået med baggrund i offerets race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, jf. straffelovens § 81, nr. 6. Justitsministeriet anmodede samtidig om, at der blev etableret en indberetningsordning vedrørende afgørelser i sager om overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv. Følgende fremgår af Justitsministeriets brev om en sådan indberetningsordning:

”Justitsministeriet skal foreslå, at der som led i gennemførelsen af ordningen anmodes om indberetning om tiltalefrafald i medfør af retsplejelovens § 722, domfældelser og frifindelser i den nævnte type sager. Justitsministeriet skal foreslå, at indberetningsordningerne løber i ét år fra den 1. januar 2007. Endelig skal Justitsministeriet anmode om, at Rigsadvokaten på baggrund af indberetningsordningerne senest den 1. april 2008 afleverer en redegørelse til ministeriet vedrørende afgørelser i sager om forbrydelser begået med baggrund i offerets race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering samt en redegørelse vedrørende afgørelser i sager om overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v.”

Det er efterfølgende aftalt med Justitsministeriet, at der udarbejdes en samlet redegørelse, som omfatter afgørelser i sager om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 6 og nr. 7, samt sager om overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv.

I det følgende redegøres først i afsnit 2 for de ovennævnte regler og derefter i afsnit 3 for indberetningsordningerne. Afsnit 4 beskriver de indberettede sager, mens afsnit 5 indeholder en sammenfatning.

2. Lovgivningen

2.1. Straffelovens § 81, nr. 6

Ved lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven, som trådte i kraft den 2. april 2004, blev der gennemført en ændring af straffelovens bestemmelser om straffastsættelsen. Efter ændringen er der i straffelovens § 80 fastsat generelle regler om straffens fastsættelse, mens de forhold, som i almindelighed skal indgå ved straffastsættelsen som henholdsvis skærpene og formildende omstændigheder, fremgår af §§ 81 og 82.

Straffelovens § 81, nr. 6, har følgende ordlyd:

”§ 81. Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som skærpene omstændighed,
 1) – 5) ...
 6) at gerningen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende,
 7) – 12) ...”

Efter ændringen af straffeloven i 2004 fremgår det således udtrykkeligt af § 81, nr. 6, at det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som en skærpene omstændighed, at gerningen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende. Om anvendelsen af bestemmelsen er følgende anført i de specielle bemærkninger til lovforslaget:

”Efter § 81, nr. 6, skal det i almindelighed tillægges strafskærpene betydning, hvis gerningen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende. Bestemmelsen sigter på tilfælde, hvor forbrydelsens motiv helt eller delvis kan tilskrives disse forhold. Fortolkningen af ordene ”etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende” skal ske med udgangspunkt i straffelovens § 266 b, der kriminaliserer fremsættelse af udtalelse mv., ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin ”race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering”. Bestemmelsen er ikke begrænset til bestemte forbrydelsestyper eller tilfælde, hvor gerningsmandens motiv har været at true, forhåne eller nedværdige en person eller gruppe af personer. Bestemmelsen vil efter omstændighederne også kunne være anvendelig f.eks. på økonomisk kriminalitet, der begås med henblik på at støtte en racistisk organisation, som gerningsmanden er medlem af.”

Bestemmelsen finder anvendelse både ved bødestraf og fængselsstraf og er ikke begrænset til bestemte forbrydelsestyper. Om anvendelsesområdet for straffelovens § 266 b, der medvirker til at afgrænse straffelovens § 81, nr. 6, henvises til afsnit 2.4. nedenfor.

Hvis betingelserne for at anvende straffelovens § 81, nr. 6, er opfyldt i en konkret sag, skal anklagemyndigheden under hovedforhandlingen i forbindelse med proceduren om straffastsættelsen fremhæve dette som en omstændighed, der taler for en højere straf.

2.2. Straffelovens § 81, nr. 7

Ved lov nr. 1400 af 21. december 2005 om ændring af straffeloven (Skærpene regler om strafudmåling for forbrydelser begået med baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat)

blev der indsat en ny bestemmelse i straffelovens § 81, nr. 7. Lovændringen trådte i kraft den 23. december 2005.

Straffelovens § 81, nr. 7, er herefter affattet således:

”§ 81. Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som en skærpende omstændighed,
1) – 6) ...
7) at gerningen har baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat,
8) – 12) ...”

Efter ændringen af straffeloven i 2005 fremgår det således udtrykkeligt, at det ved straffens fastsættelse skal anses som en skærpende omstændighed, at gerningen har baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat.

Følgende fremgår af de almindelige bemærkninger til ændringsloven om anvendelsen af bestemmelsen:

”Den foreslåede bestemmelse er ikke begrænset til bestemte forbrydelsestyper, men vil i praksis formentlig navnlig få betydning i forbindelse med vold og trusler...

Den foreslåede bestemmelse omfatter tilfælde, hvor en forbrydelse begås som en reaktion på den forurettedes ytringer i den offentlige debat om samfundsspørgsmål af f.eks. politisk, religiøs, etisk eller faglig karakter. Den foreslåede bestemmelse sigter ikke alene på ytringer, der fremsættes i masse-medierne eller på internettet, men også på andre situationer, hvor ytringerne fremsættes over for en videre kreds, herunder i forbindelse med foredrag og undervisning. Bestemmelsen forudsættes også at omfatte den meningstilkendegivelse, der ligger i at deltage i en demonstration Udenfor falder de tilfælde, hvor den forurettedes ytringer er fremsat i rent privat sammenhæng.

Det foreslås, at bestemmelsen skal finde anvendelse, hvis gerningen har baggrund i den forurettedes ”lovlige” ytringer. Den foreslåede bestemmelse omfatter således f.eks. ikke situationer, hvor gerningen er foretaget på baggrund af ytringer, der er i strid med straffelovens § 136, stk. 1, om at opfordre til en forbrydelse, straffelovens § 266 b om fremsættelse af udtalelser mv., ved hvilke en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af deres race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, eller straffelovens § 267 om injurier. Spørgsmålet om, hvorvidt en bestemt ytring er lovlig, må afgøres konkret på grundlag af lovgivningen.”

Af de specielle bemærkninger i lovforslaget vedrørende bestemmelsen fremgår endvidere bl.a. følgende:

”Ved ”ytringer” forstås ethvert udtryk, der har karakter af en meningstilkendegivelse. Det er uden betydning, om udtryksformen er mundtlig eller skriftlig eller f.eks. er et billede eller en film.

...

Det er ikke en betingelse for, at den foreslåede regel finder anvendelse, at gerningen har baggrund i én bestemt ytring fremsat af den forurettede. Der kan også være tale om, at den pågældende forbrydelse har baggrund i flere forskellige ytringer fra den forurettede - eventuelt fremsat i flere forskellige situationer.

I praksis vil det som regel fremgå af sagens omstændigheder, at den strafbare gerning har baggrund i den forurettedes lovlige ytringer, f.eks. ved gerningsmandens udtalelser eller adfærd i øvrigt i forbindelse med forbrydelsen.

Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse uanset den forurettedes erhverv eller øvrige baggrund for at ytre sig i den offentlige debat.”

Bestemmelsen finder anvendelse både ved bødestraf og fængselsstraf, og som det fremgår af forarbejderne, er bestemmelsen ikke begrænset til bestemte forbrydelsestyper.

Hvis betingelserne for at anvende straffelovens § 81, nr. 7, er opfyldt i en konkret sag, skal anklagemyndigheden under hovedforhandlingen i forbindelse med proceduren om straffastsættelsen fremhæve dette som en omstændighed, der taler for en højere straf.

2.3. Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v.

Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv. blev vedtaget i 1971 for at muliggøre Danmarks ratifikation af FN's konvention af 21. december 1965 om afskaffelse af enhver form for racediskrimination. Loven blev ændret i 1987, hvor diskriminationsgrunden ”seksuel orientering” blev indsat.

§ 1 i lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v. har følgende ordlyd:

”§ 1. Den, som inden for erhvervsmæssig eller almennyttig virksomhed på grund af en persons race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering nægter at betjene den pågældende på samme vilkår som andre, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som af nogen af de i stk. 1 nævnte grunde nægter at give en person adgang på samme vilkår som andre til sted, forestilling, udstilling, sammenkomst eller lignende, der er åben for almenheden.”

Lovens § 1, stk. 1, finder anvendelse på servicevirksomhed i bred forstand og omfatter enhver form for henvendelse til en offentlig myndighed/virksomhed, hvor den pågældende kan siges at blive ”betjent”. Tilsvarende omfatter bestemmelsen enhver form for betjening i den private sektor, hvor offentligheden normalt har adgang. Kravet er, at den pågældende skal betjenes ”på samme vilkår” som andre.

§ 1, stk. 2, i loven omfatter de situationer, som i praksis oftest har givet anledning til sager om diskrimination på grund af race, hudfarve m.v. Som eksempler kan nævnes adgang til forlystelsessteder (biografer, diskoteker, restauranter, barer m.v.), parker, strande, sportsanlæg og alle andre steder, hvor offentligheden har adgang.

Loven omfatter ikke uagtsomt forhold, jf. § 2, hvilket indebærer, at kun forsætlige overtrædelser af forbudet mod diskrimination i § 1 kan straffes. Overtrædelse af loven straffes sædvanligvis med bøde. Det følger endvidere af lovens § 3, at der kan pålægges selskaber bødeansvar, hvis en af de i § 1 nævnte overtrædelser er begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende. Efter en konkret vurdering kan der rejses tiltale mod såvel den person, som udøver forskelsbehandlingen, som den ejer, leder eller lignende, som måtte have pålagt en medarbejder at udøve forskelsbehandlingen.

Der er fastsat retningslinjer om strafpåstandene i Rigsadvokatmeddelelse nr. 9/2006.

Af rigsadvokatmeddelelsen følger også, at sager om overtrædelser af loven om forbud mod forskelsbehandling skal forelægges for Rigsadvokaten til afgørelse af tiltalespørgsmålet, hvis der er rejst sigtelse i sagen. Afgørelser om at afvise en anmeldelse eller indstille efterforskningen træffes af statsadvokaterne efter indstilling fra politidirektøren. I øvrigt skal Rigsadvokaturen underrettes om sådanne afgørelser.

2.4. Straffelovens § 266 b

Straffelovens § 266 b har følgende ordlyd:

”§ 266 b. Den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en særligt skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed.”

Bestemmelsen, som blev indsat i straffeloven i 1939, kriminaliserer ”udtalelser eller anden meddelelse”, hvilket omfatter såvel skriftlige og mundtlige udtryksformer som billeder mv. Kernen er udtalelser, der går ud på, at den beskyttede gruppe generelt mangler værdi som mennesker, herunder ligestilling af dem med dyr. Endvidere omfattes helt usaglige, generaliserende påstande om grov kriminalitet og umoral. Bestemmelsen i stk. 1 blev ændret i 1987, hvor ”seksuel orientering” blev tilføjet. Stk. 2 om propagandavirksomhed blev indsat i 1995.

Overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, straffes i førstegangstilfælde som udgangspunkt med bøde. Ved overtrædelse af straffelovens § 266, stk. 2, jf. stk. 1, vil udgangspunktet i almindelighed være frihedsstraf. Der er fastsat nærmere retningslinjer om strafpåstandene i Rigsadvokatmeddelelse nr. 9/2006.

Også sager om overtrædelse af straffelovens § 266 b skal forelægges for Rigsadvokaten til afgørelse af tiltalespørgsmålet, hvis der er rejst sigtelse i sagen. Afgørelser om at afvise en anmeldelse eller indstille efterforskningen træffes af statsadvokaterne efter indstilling fra politidirektøren. I øvrigt skal Rigsadvokaturen underrettes om sådanne afgørelser. Ordningen med forelæggelse mv. for rigsadvokaturen i disse sager har været gældende siden 1995.

I sager om overtrædelse af straffelovens § 266 b er der således etableret en ordning, som giver mulighed for på landsplan at sikre en ensartet praksis for tiltale og for at føre tilsyn med behandlingen af sagerne.

Reglerne om forelæggelse suppleres af en domsoversigt, der er tilgængelig på Rigsadvokatens hjemmeside. Oversigten indeholder endelige domme, herunder frifindende domme, og tiltalefrafald i sager om overtrædelse af straffelovens § 266 b.

3. Indberetningsordningerne i Rigsadvokatmeddelelse nr. 9/2006

Som det er nævnt ovenfor i afsnit 2.4., har der gennem mere end 10 år været fastsat en generel ordning om forelæggelse og indberetning mv. vedrørende sager om overtrædelse af straffelovens § 266 b.

En tilsvarende ordning blev ved Rigsadvokatmeddelelse nr. 9/2006 indført for sager om overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv., jf. nærmere afsnit 2.3. ovenfor

For så vidt angår sager om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 6, indeholder meddelelsen følgende midlertidige indberetningsordning:

”Politidirektørerne og statsadvokaterne skal underrette rigsadvokaturen om alle domme, hvor strafudmålingsfaktorer, der er omfattet af straffelovens § 81, nr. 6, er indgået ved straffastsættelsen. Indberetning skal ske af domme, hvor bestemmelsen i § 81, nr. 6, eller indholdet af bestemmelsen nævnes udtrykkeligt som et forhold, der er tillagt betydning ved straffastsættelsen. Også domme, der ikke udtrykkeligt nævner bestemmelsen eller dens indhold, men hvor der må antages at være lagt vægt på denne ved strafudmålingen, herunder fordi anklagemyndigheden har henvist til bestemmelsen, skal indsendes til rigsadvokaturen. Endvidere skal frifindende domme, hvor anklagemyndigheden har påberåbt sig straffelovens § 81, nr. 6, indsendes til rigsadvokaturen.

Herudover skal politidirektørerne underrette Rigsadvokaten om sager, hvor der har foreligget forhold, som anført i straffelovens § 81, nr. 6, men hvor tiltale er frafaldet i medfør af retsplejelovens § 722.

Underretning skal ske snarest efter, at den pågældende dom er afsagt, ved fremsendelse til rigsadvokaturen af kopi af dom og retsbog eller tiltalefrafald samt eventuelle uddybende oplysninger om sagen. Det skal tillige oplyses, om dommen er anket.

Indberetningsordningen gælder for afgørelser, der træffes i perioden fra 1. januar 2007 og til udgangen af 2007.

Opmærksomheden henledes på, at denne indberetningsordning gælder sideløbende med politikredsenes pligt til efter Rigspolitechefens skrivelse af 18. december 2001 at indberette kriminelle forhold med mulig racistisk eller religiøs baggrund til Politiets Efterretningstjeneste.”

Vedrørende sager om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 7, indeholder meddelelsen en tilsvarende midlertidig indberetningsordning, der dog har været gældende siden februar 2006:

”Politidirektørerne og statsadvokaterne skal underrette rigsadvokaturen om alle domme, hvor strafudmålingsfaktorer, der er omfattet af straffelovens § 81, nr. 7, er indgået ved straffastsættelsen. Indberetning skal ske af domme, hvor bestemmelsen i § 81, nr. 7, eller indholdet af bestemmelsen nævnes udtrykkeligt som et forhold, der er tillagt betydning ved straffastsættelsen. Også domme, der ikke udtrykkeligt nævner bestemmelsen eller dens indhold, men hvor der må antages at være lagt vægt på denne ved strafudmålingen, skal imidlertid indsendes til rigsadvokaturen.”

4. Indberettede sager

4.1. Antallet af indberettede sager

Rigsadvokaturen har fra politikredsene modtaget 10 sager, der vedrører anvendelse af straffelovens § 81, nr. 6, og seks sager vedrørende anvendelse af straffelovens § 81, nr. 7. Disse sager er nærmere beskrevet i afsnit 4.2. og 4.3.

I afsnit 4.4. beskrives de sager, hvori der er rejst tiltale for overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv., samt én sag, der er endeligt afgjort i perioden. Derudover omtales sager, hvori rigsadvokaturen har modtaget underretning om, at efterforskningen er indstillet eller påtale er opgivet.

4.2. Sager om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 6

Rigsadvokaten har som nævnt ovenfor modtaget 10 sager fra politikredsene om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 6 (sag nr. 1-10).

I otte af de 10 sager (sag nr. 1-8) er det lagt til grund, at forbrydelsen – helt eller delvist – har haft baggrund i den forurettedes etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende. I to sager (sag nr. 9 og 10) afviste retten, at forbrydelsen havde baggrund i den forurettedes etniske oprindelse eller seksuelle orientering.

Hovedparten af de otte sager (sag 1 og sag 3-8) omfatter vold efter straffelovens § 244 eller § 245, stk. 1. I én sag blev der fremsat udtalelser omfattet af straffelovens § 121 om hån, skældsord eller anden fornærmelig tiltale over for en politibetjent, der var af anden etnisk oprindelse (sag nr. 2).

I sag nr. 1 (dom afsagt af Retten i Lyngby den 9. maj 2007, tillægsstraf på fængsel i 30 dage) blev en 35-årig tiltalt (T), der tidligere var straffet flere gange for vold, dømt for forsøg på vold efter straffelovens § 245, jf. § 21, jf. § 247, stk. 1, jf. § 89, ved på en parkeringsplads at have kastet en flaske efter en mand og dennes ægtefælle, der var af anden etnisk oprindelse end dansk, i den hensigt at ramme en eller flere af dem. Retten fandt det bevist, at forbrydelsen havde baggrund i de forurettedes etniske oprindelse og udtalte i den anledning følgende: ”På baggrund af tiltaltes forklaring fra retsmødet den 7. september 2006, hvor han var gjort bekendt med, at han ikke havde pligt til at udtale sig, og hvor han forklarede, at han ikke havde nogen anledning til at kaste flasken udover det faktum, at han ikke bryder sig om indvandrere, sammenholdt med den omstændighed, at tiltalte på daværende tidspunkt var medlem af Dansk Front, der er kendt for at nære racistiske tilbøjeligheder, og det forhold, at tiltalte den pågældende dag bar en T-shirt med påskriften ”Patriot”, finder retten det bevist, at den udøvede vold havde baggrund i de forurettedes etniske oprindelse.” Da T forud for afgørelsen af denne sag var blevet dømt i to andre straffesager om bl.a. vold og trusler og straffet med fængsel i henholdsvis 4 måneder og 7 måneder, blev straffen i denne sag fastsat som en tillægsstraf til disse domme. (Episoden i sagen fandt sted samtidig med forholdet i sag nr. 5, og den omtalte mand er forurettet i begge sager).

Som det fremgår, fandt retten det bevist, at volden havde baggrund i de forurettedes etniske oprindelse, og det må antages, at dette forhold er anset som en skærpende omstændighed ved strafudmålingen.

I sag nr. 2 (dom afsagt af Retten i Århus den 7. juni 2007, fængsel i 30 dage) blev en 43-årig tiltalt (T), der tidligere var straffet for bl.a. berigelseskriminalitet, overtrædelse af våbenloven og bekendtgørelse om euforiserende stoffer, dømt for overtrædelse af straffelovens § 121 ved at have råbt ”perkervin” efter en politibetjent, der var af anden etnisk herkomst, og ved at have udtalt: ”Hvad laver du i mit land?”, mens han hævdede armen og efterlignede en nazistisk hilsen (sagens forhold 3). T blev endvidere dømt for besiddelse af 0,5 g hash til eget brug, overtrædelse af våbenloven med hensyn til en kniv samt for butikstyveri. Om straffastsættelsen fremgår følgende af byrettens dom: ”Det er ved straffens fastsættelse som skærpende omstændigheder indgået, at tiltalte en gang tidligere er dømt for overtrædelse af våbenlovgivningen og mange gange tidligere er dømt for butikstyveri, og at forhold 3 har baggrund i forurettedes etniske oprindelse.”

Det fremgår således direkte af dommen, at det ved straffastsættelsen er indgået som en skærpende omstændighed, at udtalelserne mod politibetjenten havde baggrund i dennes etniske oprindelse.

Sag nr. 3 (dom afsagt af Retten i Herning den 3. december 2007, betinget fængsel i 50 dage) vedrører en 16-årig tiltalt (T), der blev dømt for vold efter straffelovens § 244 ved at have nikket en person (F) en skalle. T og en kammerat rettede henvendelse til F, der sad sammen med nogle bekendte på en bæk, hvorefter der opstod diskussion om F’s seksuelle orientering, herunder om han var bøsse. T opfordrede F til at kysse ham, men nikkede i stedet F en skalle, hvorved han pådrog sig en rød plamag og en let hævelse i panden. Retten fandt det bevist, at volden i al fald delvist havde baggrund i forurettedes seksuelle orientering, jf. straffelovens § 81, nr. 6, og følgende fremgår om baggrunden for straffastsættelsen: ”Retten har ved straffens udmåling lagt vægt på karakteren af den udøvede vold, herunder at der er tale om uprovokeret gadevold, som dog har været af begrænset omfang. Retten har henset til tiltaltes alder, gode personlige forhold, skolegang og fritidsjob gjort straffen betinget uden vilkår om samfundstjeneste.”

Straffelovens § 81, nr. 6, er citeret i dommen, og det må derfor antages, at baggrunden for volden har været tillagt betydning som en skærpende faktor.

I sag nr. 4 (Østre Landsrets dom af 27. februar 2008, fængsel i 60 dage) blev en 17-årig tiltalt (T) dømt for vold efter straffelovens § 244 begået over for to kvinder. Den ene kvinde (F1), der var iført hovedtørklæde, kom gående på gaden og passerede tiltalte, der stod sammen med nogle bekendte. Herunder blev der efter kvinden råbt ”tørklædet af” eller lignende. T fulgte efter kvinden og rev hendes tørklæde af, hvorefter han tildelte hende et knytnæveslag i baghovedet. En anden kvinde (F2) påtalte episoden og blev ligeledes tildelt et slag i ansigtet af tiltalte. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 60 dage, hvoraf 30 dage blev gjort betinget, og lagde ved strafudmålingen vægt på, at volden mod F1 havde baggrund i dennes muslimske tro, og at der i forholdet vedrørende F2 forelå formildende omstændigheder. Østre Landsret skærpede straffen til ubetinget fængsel i 60 dage. Om straf-

udmålingen fremgår følgende af landsrettens dom: ”Ved straffastsættelsen har landsretten lagt vægt på omstændighederne i forhold 1, hvor tiltalte gik efter [F1], da hun var på vej væk fra tiltalte og tiltaltes gruppe, og at tiltalte efter [F2’s] forklaring rev [F1’s] tørklæde af, sammenholdt med at tiltalte ifølge sin forklaring antog, at det, der blev råbt ad [F1], kan have haft racistisk baggrund. Heroverfor har landsretten alene lagt vægt på voldens begrænsede følger i begge forhold samt tiltaltes alder på gerningstidspunktet. Der er således ikke som anført af tiltalte fundet grundlag for at bringe straffelovens § 82, nr. 3, eller § 83 i anvendelse. Efter karakteren af den udøvede vold er der endelig ikke grundlag for at gøre straffen helt eller delvist betinget.”

Anvendelsen af en ren ubetinget frihedsstraf over for en kun 17-årig ustraffet tiltalt må anses for at være udtryk for, at baggrunden for voldsudøvelsen er tillagt skærpende betydning, selv om straffelovens § 81, nr. 6, ikke er citeret i dommen.

I sag nr. 5 (Østre Landsrets dom af 9. marts 2007 (U2007.16790), fængsel i 3 måneder) blev en 26-årig tiltalt (T), der tidligere var straffet bl.a. for overtrædelse af straffelovens § 123 om vidnetrusler, og som havde tilknytning til foreningen ”Dansk Front”, i byretten dømt for vold efter straffelovens § 244, jf. § 247, stk. 1, ved på en parkeringsplads at have overfaldet en mand (F), der var af anden etnisk oprindelse end dansk, idet han sparkede F i ansigtet og svingede en medbragt totenslæger truende over for ham. T blev endvidere dømt efter våbenbekendtgørelsen for besiddelse af totenslågeren samt knive og andre stikvåben. Byretten frifandt T for en tiltale for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, hvorefter T ved et busstoppested over for en mor og hendes to børn i overværelse af ca. 10 personer havde udtalt ”sig til dit perkerafkom, at de skal lade være med at glo på mig”, idet retten ikke fandt, at udtrykket ”perkerafkom” var så groft, at det var omfattet af straffelovens § 266 b. For overtrædelse af straffelovens § 244 og våbenbekendtgørelsen blev T straffet med fængsel i 3 måneder. Om straffastsættelsen i voldsforholdet fremgår følgende af dommen: ”Retten har ved fastsættelsen af straffen ... tillagt det skærpende betydning, at tiltalte ved angrebet på forurettede var iført en T-shirt med påskriften ”Dansk front”, hvorom det er velkendt, at denne forening nærer racistiske tilbøjeligheder. Gerningen findes derfor – uanset at det lægges til grund, at tiltalte ikke under angrebet fremkom med ytringer, der kan henføres til, at forurettede er af anden etnisk oprindelse – omfattet af bestemmelsen i straffelovens § 81, nr. 6.”

Dommen blev anket af anklagemyndigheden til landsretten, der tillige fandt T skyldig i overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1. Landsretten lagde vægt på, at udtalelsen var fremsat på et offentligt sted, hvor der var andre personer til stede, som overhørte udtalelsen. Anvendelsen af ordet ”perkerafkom” i børnenes påhør i den foreliggende situation fandtes at have haft en sådan forhånende og nedværdigende karakter, at forholdet udgjorde en overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1. Landsretten tiltrådte endvidere, at voldsforholdet var henført til straffelovens § 244, og at volden var foregået i en sammenhæng som omhandlet i straffelovens § 81, nr. 6. Straffen blev også i landsretten fastsat til fængsel i 3 måneder.

Som det fremgår, er det i denne dom tillagt skærpende betydning, at volden var begået i en sammenhæng som omhandlet i straffelovens § 81, nr. 6.

Sag nr. 6 (dom afsagt af Københavns Byret den 12. november 2007, T1: fængsel i 3 måneder, T2: fængsel i 40 dage) omhandler et tilfælde, hvor to 23-årige mænd (T1 og T2) blev dømt for vold efter straffelovens § 244 over for to personer (F1 og F2), der kom gående sammen på gaden. Det fremgår af sagen, at T1 rettede henvendelse til F1 og spurgte, om han var bøsse, hvilket han svarede ja til, hvorefter T1 tildelte ham to knytnæveslag i ansigtet og sparkede ham på hånden og benet. F2 forsøgte at hjælpe sin kammerat, hvorefter T2 udøvede vold mod F2 ved at sparke ham en gang i nyreregionen og kaste ham til jorden. T1 var tidligere straffet bl.a. efter straffelovens § 119, stk. 1. Retten lagde til grund, at den af T1 udøvede vold havde baggrund i F1's seksuelle orientering, og følgende fremgår af dommen om fastsættelsen af straffen i relation til T1: "Straffen for tiltalte [T1] fastsættes efter straffelovens § 244 til fængsel i 3 måneder. Der er herved lagt vægt på karakteren og omfanget af volden, og det er anset for skærpende, at volden havde baggrund i forurettedes seksuelle orientering, jf. herved straffelovens § 81, nr. 6."

Også af denne dom fremgår det udtrykkeligt, at baggrunden for volden er tillagt betydning som et skærpende element ved straffastsættelsen.

Sag nr. 7 (dom afsagt af Retten i Århus den 17. august 2006, T1 og T3: fængsel i 4 måneder) vedrører tre personer i alderen 20 – 25 år (T1-3), der i byretten blev dømt for vold efter straffelovens § 244 ved på gaden at have overfaldet to personer (F1 og F2), hvoraf den ene var af anden etnisk oprindelse, med slag og spark i ansigtet og på kroppen. Ved byrettens dom blev alle tre fundet skyldige i tiltalen og straffet med fængsel i 4 måneder. Følgende fremgår af dommen om straffastsættelsen i voldsforholdet: "Der er ved straffastsættelsen lagt vægt på, at volden er begået af flere i forening, at der har været tale om uprovokeret gadevold, og at overfaldet har haft racistiske undertoner, idet det ved vidnerne [F1 og F2's] forklaringer er bevidst, at der flere gange under voldsudøvelsen blev henvist til [F2's] etniske oprindelse, hvilket er en skærpende omstændighed, jf. straffelovens § 81, nr. 6. Uagtet det oplyste om de tiltaltes gode personlige forhold, er der – navnlig på baggrund af voldens karakter og dens baggrund – herefter ikke grundlag for at gøre straffen betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste." T2 blev senere frifundet i Vestre Landsret, idet retten ikke fandt det bevist, at han havde deltaget aktivt i voldsudøvelsen eller på anden måde havde medvirket til den udøvede vold.

I sagen foreligger der også andre skærpende omstændigheder, men som det fremgår, har retten henvist til overfaldets racistiske undertoner som et skærpende moment ved strafudmålingen.

I sag nr. 8 (dom afsagt af Københavns Byret den 28. juni 2007, fængsel i 1 år) blev en 25-årig tiltalt (T), der tidligere var straffet for vold, dømt for vold efter straffelovens § 245, stk. 1, jf. 247, stk. 1, ved i en cykelkælder i forening og efter forudgående aftale med to mindreårige drenge at have overfaldet en 61-årig mand (F) med adskillige knytnæveslag og spark i hovedet og på kroppen. F blev endvidere slået i hovedet og på kroppen med et jernrør, hvorved han pådrog sig to flænger i hovedet og et brud på højre håndled. Om baggrunden for volden lagde retten til grund, at T, da han via internettet kom i kontakt med F, hurtigt blev klar over, at F var homoseksuel og ønskede seksuel kontakt. T fandt dette frastødende, men var alligevel i kontakt med F i nogen tid og inviterede ham til en bestemt adresse udelukkende med det formål, at F skulle have tæv. Derudover blev det lagt til grund, at T ansporede de to mindreårige drenge til at deltage i voldsudøvelsen mod F. T blev straffet med fæng-

sel i 1 år, idet der dog var dissens af en dommer for idømme fængsel i 10 måneder. Om straffastsættelsen fremgår følgende af dommen: ”Ved fastsættelsen af straffen har samtlige dommere fundet det skærpende, at gerningen er udført af flere i forening, at gerningen var særligt planlagt, og at gerningen havde baggrund i [F's] seksuelle orientering, jf. straffelovens § 81, nr. 2, 3 og 6.”

I sagen foreligger der en række andre skærpende omstændigheder, herunder omfanget af volden, og at tiltalte tidligere er straffet for vold, men det må efter præmisserne lægges til grund, at motivet i form af forurettedes seksuelle orientering er tillagt vægt ved straffens fastsættelse.

Sag nr. 9 (Østre Landsrets dom af 11. september 2007 (U2008.65Ø), fængsel i 30 dage) vedrører en 19-årig tiltalt (T), der blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, ved at have slået en buschauffør (F) tre gange i hovedet med flad hånd, samtidig med at han bl.a. kaldte buschaufføren, der var af anden etnisk oprindelse, for ”perker” og ”perkersvin”. Byretten lagde til grund, at T og en kammerat var blevet irriterede over, at buschaufføren ikke stoppede og samlede dem op ved en station. T og kammeraten eftersatte herefter bussen i en taxa og forsøgte flere gange at spærre vejen for bussen for at påtale episoden over for chaufføren. Retten fandt ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at volden havde baggrund i buschaufførens etniske oprindelse, tro mv. Dommen blev anket til landsretten, der stadfæstede byrettens dom. Om anvendelsen af straffelovens § 81, nr. 6, fremgår følgende: ”Landsretten tiltræder herved, at volden – uanset de samtidig fremsatte krænkende udtalelser – ikke med den fornødne sikkerhed kan anses for at have baggrund i forurettedes etniske oprindelse, men udelukkende skyldes irritationen over, at buschaufføren ikke var stoppet og havde taget dem med. Landsretten tiltræder således, at straffelovens § 81, nr. 6, ikke finder anvendelse.”

I denne sag er der således efter en konkret vurdering af sagens beviser ikke fundet grundlag for at anvende bestemmelsen i straffelovens § 81, nr. 6.

I sag nr. 10 (Københavns Byrets dom af 27. februar 2008, fællesstraf på fængsel i 6 måneder) blev en 21-årig mand, der tidligere var straffet for vold, dømt for vold efter straffelovens § 244, jf. § 247, stk. 1, begået over for to mænd, som han tilfældigt mødte på gaden. Om baggrunden for volden fremgår det bl.a. af de to mænds forklaringer, at de som led i en kampagne gik på gaden iført dragtøj og delte kondomer ud. En større flok af personer råbte, om de var bøsser, hvilket de bekræftede. Umiddelbart efter blev de overfaldet af tiltalte med slag i ansigtet og på kroppen. Retten fandt ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at bringe straffelovens § 81, nr. 6, i anvendelse, idet det ikke fandtes bevist, at der var sammenhæng mellem volden og det forhold, at andre i gruppen havde råbt ad de to forurettede. Tiltalte blev endvidere dømt for vold efter straffelovens § 245, jf. § 247, stk. 1, og for trusler efter straffelovens § 266 begået over for en anden person, og straffen på 6 måneders fængsel omfatter endvidere en reststraf fra en tidligere prøveløsladelse på 49 dages fængsel.

Rigsadvokaturen har endelig modtaget underretning om en sag om vold efter straffelovens § 244, hvor motivet havde baggrund i den forurettedes seksuelle orientering, men hvor gemingsmanden (G) var under 15 år og derfor ikke kunne straffes. Af sagen fremgår det, at den forurettede (en 16-årig dreng) opholdt sig i et butikcenter, hvor G, der stod sammen med en kammerat, rettede henvendelse til ham og spurgte om han var bøsse. Forurettede svarede ja til spørgsmålet, hvorefter drengene råbte ”ad”. Da

forurettede ville forlade stedet fulgte G og kammeraten efter ham, og G slog ham en gang i nakken med en taske og en gang med hånden.

Sammenfattende viser gennemgangen af de 10 sager, at det indgår som en del af bevisførelsen, om forbrydelsen har været begrundet i den forurettedes etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende. I de tilfælde, hvor retten finder det bevist, at motivet til forbrydelsen har været forhold som nævnt i straffelovens § 81, nr. 6, indgår dette som en skærpende omstændighed ved udmålingen af straffen.

4.3. Sager vedrørende anvendelse af straffelovens § 81, nr. 7

Rigsadvokaturen har modtaget seks sager fra politikredsene om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 7 (sag nr. 11-16).

I tre af de seks sager (sag nr. 11-13) er bestemmelsen i straffelovens § 81, nr. 7, eller tilsvarende hensyn anvendt. I de øvrige sager er bestemmelsen ikke anvendt, idet den tiltalte i én sag blev frifundet og i en anden sag blev idømt en foranstaltning i stedet for almindelig straf (sag nr. 15-16). I én sag (sag nr. 15) er motivet til de fremsatte trusler ikke særskilt fremhævet i rettens præmisser.

I samtlige sager er der tale om trusler efter straffelovens § 119, stk. 1, eller § 266 fremsat verbalt, ved tegn eller på skrift og uden anvendelse af vold.

I sag nr. 11 (dom afsagt af Københavns Byret den 28. februar 2007, betinget fængsel i 20 dage) blev en 17-årig tiltalt (T), der var passager i en bil, som tilfældigt passerede folketingsmedlem Naser Khader, dømt for overtrædelse af ordensbekendtgørelsen og straffelovens § 119, stk. 1, idet han under episoden flere gange gav Naser Khader "skråt-op fingeren", ligesom han, mens han kiggede Naser Khader i øjnene, førte en finger tværs over struben. Om strafudmålingen fremgår følgende af dommen: "Retten har ved strafudmålingen lagt vægt på, at truslen på den ene side er grov, og på den anden side er afgivet gennem en bilrude i forbindelse med, at tiltaltes bil tilfældigt kommer til at køre foran Naser Khaders bil. Ved strafudmålingen har retten anset det for skærpende, at tiltalte genkendte Naser Khader som folketingsmedlem og en person, der deltager i den offentlige debat, og at tiltaltes handling således er rettet mod en person med baggrund i dennes lovlige ytringer i den offentlige debat, jf. straffelovens § 81, nr. 7." Som begrundelse for at gøre straffen betinget henvises i dommen til T's gode personlige forhold samt til, at han ikke tidligere er straffet.

Det fremgår således udtrykkeligt af dommens præmisser, at det forhold, at truslen var rettet mod en person med baggrund i dennes lovlige ytringer i den offentlige debat, er tillagt skærpende betydning ved straffens udmåling, jf. straffelovens § 81, nr. 7.

Sag nr. 12 (dom afsagt af Retten i Århus den 4. april 2006, betinget fængsel i 30 dage) vedrører en 17-årig tiltalt (T), der blev dømt for trusler efter straffelovens § 266 ved over for en receptionist på avisen Jyllands Posten telefonisk at have fremsat dødstrusler mod den persongruppe, der stod bag artiklen "Mohammeds Ansigt", idet han udtalte, at "den første af tegnerne vil dø inden 14 dage - svineri". Om

straffastsættelsen fremgår følgende af dommen: ”Ved fastsættelsen af straffen har retten på den ene side lagt vægt på, at der er tale om en trussel af meget alvorlig karakter, som tiltalte efter en vis forudgående planlægning med henblik på ikke senere at kunne opspores har fremsat over for et massemedium, der blandt andet har til opgave at skabe debat i samfundet. På den anden side har retten lagt vægt på, at tiltalte følte sig krænket og blev meget ophidset over artiklen, at tiltalte efter det oplyste har været under en vis påvirkning af faderens bekendt, [K], til at foretage opringningen, og at tiltalte på gerningstidspunktet kun var 17 år.” Som begrundelse for, at straffen blev gjort betinget, henvises i dommen til T’s gode personlige forhold samt til, at han ikke tidligere er straffet.

På baggrund af dommens præmisser må det antages, at tilsvarende hensyn, som de der nævnes i straffelovens § 81, nr. 7, er indgået som en skærpende omstændighed ved straffastsættelsen, hvilket også ses på længden af fængselsstraffen.

I sag nr. 13 (Østre Landsrets dom af 20. december 2006 (U2007.936Ø), fængsel i 3 måneder) blev en 29-årig tiltalt (T), der ikke var straffet af betydning for sagen, dømt for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, ved i forening med en anden person telefonisk at have truet folketingsmedlem Pernille Rosenkrantz-Theil, idet de udtalte ”vi følger dig – vi har allerede fundet dig – vi skærer halsen over på dig – vi tæver din familie – vi tæver dem én efter én – din familie kommer til at dø – inden for de næste to dage”. Derudover blev T dømt for i forening med den samme person at have overtrådt straffelovens § 266 ved telefonisk at truet folketingskandidat Abdul-Wahid Reino Arild Pedersen, idet de udtalte: ”Hr. Wahid, lyt godt efter, dit liv afhænger af det – vi er en gruppe på 10/20 mand, der er klar til at dræbe dig”. Forholdene var begået før ikrafttræden af straffelovens § 81, nr. 7. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 3 måneder. T ankede dommen til landsretten, der stadfæstede byrettens dom. Følgende fremgår af landsrettens dom om straffastsættelsen: ”Samtlige voterende finder, at der ved straffens fastsættelse i skærpende retning må lægges vægt på truslernes alvorlige karakter og den omstændighed, at truslerne er fremsat over for personer i anledning af deres deltagelse i folketingsvalget. Tre voterende finder på denne baggrund, at straffen skal forhøjes til fængsel i 5 måneder. Tre voterende finder straffen passende fastsat. Straffen fastsættes herefter til det for tiltalte gunstigste resultat.” (Medgerningsmanden var forud herfor blevet straffet med fængsel i 5 måneder i anledning af forholdene. Straffen i denne sag blev gjort betinget bl.a. med vilkår om alkoholistbehandling samt ambulantly psykiatrisk behandling).

Det fremgår klart af dommen, at det er en skærpende omstændighed, at truslerne er fremsat over for de pågældende i anledning af deres medlemskab af eller opstilling til Folketinget, og det fremgår også, at dette forhold har haft væsentlig indflydelse på strafudmålingen.

I sag nr. 14 (dom afsagt af Københavns Byret den 20. april 2006, betinget fængsel i 30 dage bl.a. på vilkår om behandling mod alkoholmisbrug) blev en 74-årig tiltalt (T) dømt for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, ved dels under en telefonsamtale og til en telefonsvarer at have truet Villy Søvnald i anledning af dennes beskæftigelse som folketingsmedlem, idet T bl.a. udtalte, at han vidste, hvor Villy Søvnald boede. T forklarede under sagen, at han havde set Villy Søvnald i en fjernsynssendelse, og at han var utilfreds med dennes holdning til statsministeren. Det fremgik endvidere af T’s forklaring, at han havde drukket 6-7 øl, da han ringede.

Præmisserne i dommen om straffens fastsættelse nævner ikke, at forholdet er begået i anledning af forurettedes ytringer i den offentlige debat, men det fremgår, at straffen blev gjort betinget på grund af tiltaltes alder og gode personlige forhold.

I sag nr. 15 (dom afsagt af Retten i Fjerritslev den 9. maj 2006, dom til ambulans psykiatrisk behandling med mulighed for indlæggelse) blev en 39-årig tiltalt (T) dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 ved via internetchat at have fremsat trusler mod Bendt Bendtsen, idet han bl.a. havde skrevet: "jeg nakker Bendt Bendtsen hvis ikke" samt for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, ved under en telefonsamtale med et andet folketingsmedlem bl.a. at have udtalt: "at hans eneste mulighed var at slå Bendt Bendtsen ihjel, så han kunne komme i fængsel og få sin uddannelse".

Den tiltalte blev som nævnt dømt til psykiatrisk behandling, idet retten fandt denne foranstaltning mere formålstjenlig end straf. Der er derfor ikke grundlag for at nævne spørgsmålet om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 7, i dommen.

I sag nr. 16 (Østre Landsrets dom af 16. august 2007, frifindelse) var en 42-årig mand (T) tiltalt for trusler efter straffelovens § 266 ved i en e-mail til en journalist, hvori han kritiserede en artikel, som journalisten havde bragt i New York Times om danskernes holdning til herboende muslimer, at have frembragt alvorlig frygt hos journalisten for dennes forældres liv eller helbred, idet han skrev, at man ville "fornøje" sig med dem og "hilse" på deres adresse. Hverken byretten eller landsrettens flertal fandt, at indholdet af beskeden til journalisten var af en sådan alvorlig karakter, at det var omfattet af straffelovens § 266. I landsretten var der dog dissens af to dommere, som fandt T skyldig i tiltalen.

Sammenfattende er bestemmelsen i straffelovens § 81, nr. 7, eller tilsvarende hensyn klart anvendt i de tre førstnævnte sager (sag nr. 11-13), idet dette fremgår af præmisserne i dommene. I sag nr. 14 fremgår det af anklageskriftet, men er ikke udtrykkeligt nævnt i dommens præmisser om straffastsættelsen, at truslerne blev fremsat i anledning af den pågældendes beskæftigelse som folketingsmedlem.

I de to sidste sager, hvor der blev idømt en foranstaltning og skete frifindelse, var det ikke aktuelt at foretage strafudmåling og dermed heller ikke at vurdere hensynene i straffelovens § 81, nr. 7.

4.4. Sager om overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v.

4.4.1. Sager, hvor der er rejst tiltale/endeligt afgjorte sager

Kun én sag, der har været forelagt for rigsadvokaturen i indberetningsperioden, er endeligt afgjort. I sagen havde en direktør, der samtidig var bestyrelsesmedlem i et aktieselskab, som drev en "Bang & Olufsen"-forretning, overtrådt lovens § 1, stk. 1, ved at have nægtet at betjene en mandlig transvestit, der indfandt sig i butikken iklædt kjole, på samme vilkår som andre, idet han oplyste prisen på en pladespiller til 10.000 kr. og bl.a. udtalte: "det er altså prisen, og så er du i øvrigt ikke velkommen i butikken, så længe du har det tøj på" og "hvis du går hjem og tager din mors tøj af, kan det være vi finder en bedre pris". Direktøren har den 24. august 2007 vedtaget et bødeforelæg på 2.000 kr. i an-

ledning af overtrædelsen, og aktieselskabet har den 14. september 2007 vedtaget en bøde på 1.000 kr., jf. lovens § 3.

Derudover har der i indberetningsperioden været forelagt to sager for rigsadvokaturen, som har tiltrådt, at der rejses tiltale for overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling mod race m.v.

I begge sager er der rejst tiltale mod to dørmænd på to forskellige diskoteker/restaurations-virksomheder for overtrædelse af lovens § 1, stk. 2, jf. stk. 1, ved at have nægtet flere personer adgang til diskoteket/restaurationsvirksomheden på grund af de pågældendes etniske oprindelse. Der er endvidere rejst tiltale mod de selskaber, der ejer forlystelsesstederne, og som er ansvarlige for de ansattes ulovlige forskelsbehandling.

4.4.2. Sager, hvor efterforskningen er indstillet eller påtale er opgivet

I perioden har rigsadvokaturen modtaget underretning om, at politiet i tre sager om overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v. har indstillet efterforskningen i sagerne.

I to af de tre sager var forskellige dørmænd fra det samme værtshus/diskotek blevet anmeldt for forskelsbehandling på grund af race ved at have afvist at lade personer af anden etnisk oprindelse få adgang til værtshuset. Den tredje sag vedrører en anmeldelse mod et flyselskab for at have ydet ”etniske rabatter”. I ingen af de tre sager kunne der tilvejebringes det fornødne bevis for, at der var tale om ulovlig forskelsbehandling.

5. Samlet vurdering

Som det fremgår ovenfor, omfatter denne redegørelse – både for så vidt angår straffelovens § 81, nr. 6 og nr. 7, og lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v. – forholdsvis få sager.

Det forholdsvis begrænsede antal sager kan dog næppe tages som udtryk for, at der ikke i videre omfang begås strafbare forhold, der har baggrund i etnisk oprindelse, tro, seksuel orientering eller lignende.

Således må det antages, at der foreligger et antal strafbare forhold begået med et racistisk motiv eller lignende, hvor det ikke er muligt at finde gerningsmanden, og hvor motivet derfor ikke bliver belyst nærmere eller kommer til at indgå i en straffesag.

Hvis et motiv af den nævnte art endvidere ikke fremgår af oplysningerne ved anmeldelsen eller fremkommer ved efterforskningen, vil der heller ikke være anledning til, at motivet bliver et tema i straffesagen. Desuden kan der foreligge forhold, hvor der nok er en formodning om, at motivet kan være etnisk oprindelse mv., men hvor det ikke er muligt at føre et tilstrækkeligt bevis herfor. Herunder kan der være sager, hvor kriminaliteten umiddelbart fremtræder således, at den kan have baggrund i offerets etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende, men hvor diskriminerende udtryk er anvendt som rene skældsord i en konflikt, der i realiteten må antages at vedrøre andre forhold.

Sagerne i denne redegørelse kan derfor ikke anvendes til mere præcist at belyse omfanget af den kriminalitet, der bliver begået med baggrund i offerets etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende. Tilsvarende kan gælde for kriminalitet med baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat.

De foreliggende sager om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 6 og nr. 7, illustrerer, at der i nogle tilfælde ikke er et bevismæssigt grundlag for at henføre et strafbart forhold under de nævnte bestemmelser. Antallet af indberettede sager, hvor beviserne ikke er tilstrækkelige, er dog begrænset.

De sager, hvor retten er nået frem til, at det kriminelle forhold har baggrund i enten forurettedes etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende, eller i forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat, viser imidlertid også, at denne strafudmålingsfaktor i de fleste tilfælde fremhæves udførligt i præmisserne om strafudmålingen.

Motiver af denne art må derfor antages at blive tillagt en væsentlig betydning af domstolene.

Det er ikke muligt at angive mere præcist, hvilken indflydelse motivet har haft på strafudmålingen i de konkrete sager i undersøgelsen. Der foreligger således i de fleste sager også andre skærpene omstændigheder eller omvendt omstændigheder, der kan tale for en mildere eller en betinget straf.

Det generelle indtryk af strafudmålingen i de sager, hvor straffelovens § 81, nr. 6 eller nr. 7, har fundet anvendelse, er dog at der er udmålt højere straffe, hvis straffen ses i forhold til det sædvanlige strafniveau for kriminalitet af den pågældende art.

Sammenfattende er det rigsadvokatens opfattelse, at bestemmelserne i straffelovens § 81, nr. 6 og nr. 7, i de foreliggende sager er anvendt i overensstemmelse med deres formål.

Med hensyn til sagerne om overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv. foreligger der i den undersøgte periode så få sager, at det er vanskeligt at uddrage et generelt billede af anvendelsen af loven. Der er således kun én sag, som er endeligt afgjort, og denne sag er endda ikke behandlet ved domstolene, idet den tiltalte forretningsindehaver og det tiltalte selskab vedtog bødeforelæg for overtrædelsen.

Det fremgår som nævnt ovenfor i afsnit 2.3. af Rigsadvokatmeddelelse nr. 9/2006, at alle sager af denne art, hvor der er rejst sigtelse, skal forelægges for rigsadvokaturen til afgørelse af tiltalespørgsmålet.

Rigsadvokaturen følger således også fremover alle sager på dette område.